

Årsrapport

Anmälningssproceduren enligt
tjänstedirektivet under 2019

Årsrapport: Anmälningssproceduren enligt tjänstedirektivet under 2019

1 Sammanfattning

Enligt tjänstedirektivet är medlemsstaterna skyldiga att anmäla nya eller ändrade krav i sin reglering av tjänster som faller inom direktivets tillämpningsområde. EU-kommissionen och övriga medlemsstater kan därefter granska och kommentera de krav som anmäls. Syftet med anmälningssproceduren är att motverka uppkomsten av nya handelshinder och förhindra att medlemsstaterna antar regler som strider mot tjänstedirektivet eller EU-rätten i övrigt.

Under 2019 gjorde medlemsstaterna 146 anmälningar, vilket är en fördubbling jämfört med föregående år. En bidragande orsak kan ha varit den uppmaning till bättre efterlevnad av anmälningssplikten som EU-kommissionen skickade till medlemsstaterna i juli 2019.

Majoriteten av medlemsstaterna gjorde få eller inga anmälningar alls. Likt tidigare år var Sverige ett av de länder som gjorde flest anmälningar, trots att antalet (8 anmälningar) var lägre jämfört med de senaste åren. Under året anmäldes inga svenska regler på kommunal nivå.

Vanligast var att anmälan avsåg kategorin övriga tjänster, samt att de anmälda reglerna antogs för att skydda allmän ordning. Majoriteten av anmälningarna gällde krav tillämpliga på tjänsteleverantörer som är etablerade i den anmälade medlemsstaten, samt regelverk på nationell nivå. Ovanligt för i år är att flera medlemsstater har lämnat kommentarer på andra länders anmälningar.

I likhet med tidigare år kan det konstateras att medlemsstaterna sannolikt inte har anmält all tjänstereglering som omfattas av anmälningssplikt. Det går därför inte att dra generella slutsatser om hur regleringen av de tjänster som faller inom direktivets tillämpningsområde har sett ut under det gångna året.

Att anmälningsplikten inte efterlevs innebär att proceduren inte uppnår sin fulla potential att motverka uppkomsten av nya hinder för tjänstehandeln. Därmed riskerar hindren för tjänstehandeln att öka och den inre marknaden att fungera sämre. Kommerskollegium anser därför att förhandlingarna om en ny anmälningsprocedur bör återupptas, samt att kommissionen och medlemsstaterna bör verka för bättre efterlevnad av den befintliga anmälningskyldigheten enligt tjänstedirektivet.

2 Inledning

Syftet med denna rapport är att redogöra för det samlade arbetet inom anmälningsproceduren för tjänstedirektivet¹ samt att identifiera tendenser som kan påverka svenska handelsrelaterade intressen. Rapporten görs i enlighet med 15 § förordning (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium.

Rapporten inleds med en beskrivning av anmälningsproceduren som följs av en genomgång och analys av årets anmälningar. Avslutningsvis behandlas förslaget om en ny anmälningsprocedur, samt vissa övriga frågor av betydelse för anmälningsproceduren och Kommerskollegiums arbete med tjänstedirektivet.

3 Anmälningsproceduren enligt tjänstedirektivet

Tjänstedirektivets anmälningsprocedur är ett slags remissförfarande genom vilket EU/EES-länderna (medlemsstaterna) anmäler nationella regler som innehåller nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet. Europeiska kommissionen (kommissionen) och övriga medlemsstater har därefter möjlighet att ifrågasätta de anmälda kravens förenlighet med tjänstedirektivet och övrig EU-rätt. Proceduren har funnits sedan 2009 då tjänstedirektivet trädde i kraft. Dess syfte är att förebygga uppkomsten av otillåtna handelshinder.

Utöver en beskrivning av kravet ska anmälan innehålla en förklaring om varför kravet är icke-diskriminerande, vilket skyddsintresse som motiverar regleringen samt hur kravet är proportionerligt. Medlemsstaten måste således motivera varför den anser att det anmälda kravet är förenligt med tjänstedirektivet. Anmälningarna görs i en databas kallad Internal Market Information System (IMI) och är öppna för kommentarer under tre månader.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

Tjänstedirektivet omfattar ett stort antal tjänsteverksamheter som tillsammans står för 46 %² av EU:s BNP. Flera områden är dock undantagna från dess tillämpningsområde. Till exempel undantas tjänster inom transportområdet, hälso- och sjukvårdstjänster, finansiella tjänster samt regler inom skatteområdet och inom arbetsrätten. Sådan reglering behöver därmed inte anmälas.

Anmälningsskyldigheten varierar beroende på om kravet enbart är tillämpligt på tjänsteleverantörer som är etablerade i den anmälade medlemsstaten, eller på de som tillfälligt tillhandahåller tjänster i landet. Vad avser regler som bara gäller etablerade tjänsteleverantörer omfattas endast ett antal specifika krav som räknas upp i direktivet.³ Exempel på sådana krav är fasta minimi- eller maximiavgifter som tjänsteleverantörer måste tillämpa, eller krav på att verksamheten ska bedrivas i en viss juridisk form. Vad gäller regler som är tillämpliga på de som tillfälligt tillhandahåller tjänster i den aktuella medlemsstaten måste däremot samtliga krav anmälas.⁴ Det kan till exempel handla om krav på tillstånd för att få utöva verksamheten, eller regler om hur tjänsten ska utföras.

I Sverige har anmälningsskyldigheten genomförts genom förordningen⁵ om tjänster på den inre marknaden samt genom förordningen⁶ med instruktion för Regeringskansliet. Kommerskollegium administrerar Sveriges anmälningar i IMI och koordinerar framtagandet av svar på eventuella kommentarer från kommissionen eller andra medlemsstater. Kollegiet bevakar även andra medlemsstaters anmälningar och sänder veckovisa rapporter till Utrikesdepartementet. Genom remissyttranden ger Kommerskollegium rekommendationer om vilka krav i svenska regelverk som omfattas av anmälningsskyldighet.

² Copenhagen Economics, *Making EU Trade in Services Work for All – Enhancing innovation and competitiveness throughout the EU Economy*, sid. 9.

³ Anmälningsskyldigheten regleras i artikel 15.7, som hänvisar till artikel 15.2 där de anmälningsskyldiga kraven framgår.

⁴ Anmälningsskyldigheten regleras i artikel 39.5.

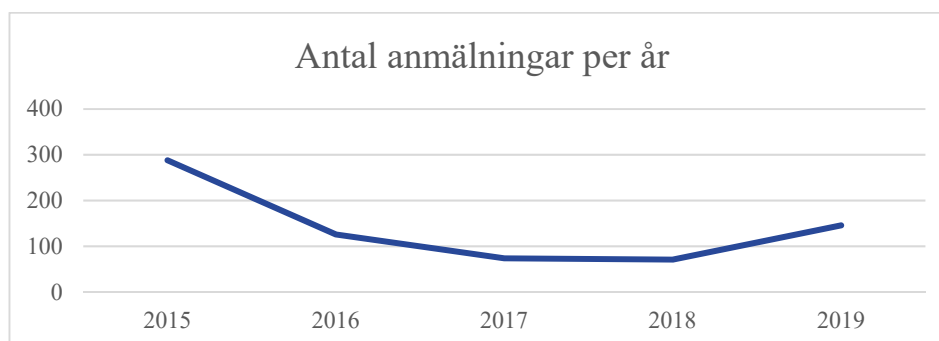
⁵ 2 § förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

⁶ 20 § punkten 6 förordning (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

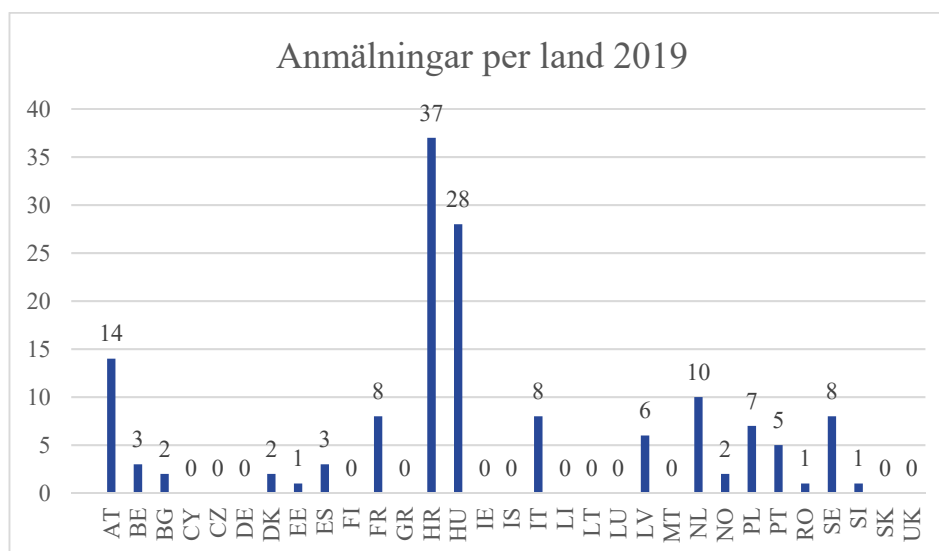
4 Anmälningssproceduren under 2019

4.1 Årets anmälningar

Under 2019 gjorde medlemsstaterna totalt 146⁷ anmälningar enligt tjänstedirektivet. Det är en ökning jämfört med 2018 (71 anmälningar) och den högsta siffran på flera år. Den nedåtgående trend som tidigare konstaterats⁸ vad gäller antalet anmälningar är därmed bruten.

Av de 31 EU/EES-länderna har endast 18 anmält krav under 2019. Flest anmälningar gjordes av Kroatien (37 st.), Ungern (28 st.) och Österrike (14 st.). Sverige gjorde 8 anmälningar.

Majoriteten av medlemsstaterna gjorde ingen eller endast någon enstaka anmälan under året. Som framgår av Bilaga 1 är det till stor del samma länder som även de senaste åren gjort få eller inga anmälningar. Det kan

⁷ Dnr 2011/e0037, dokumentnr.16-209, Förteckning över TD-anmälningar i IMI 2019. Siffrorna i förteckningen baseras på när anmälningarna blivit tillgängliga för Sverige i IMI, varför siffrorna i detta avsnitt kan skilja sig något från kommissionens statistik.

⁸ Se årsrapporten för 2018, dnr 2019/00415.

tilläggas att vissa medlemsstater⁹ inte har gjort en enda anmälan sedan 2013, när IMI började användas för anmälningarna. Det låga antalet anmälningar från flera medlemsstater beror sannolikt inte på en avsaknad av ny reglering, utan snarare på att krav som omfattas av anmälningsplikt inte anmäls.¹⁰

I anmälan ska det anges vilka tjänsteverksamheter som berörs av regleringen. Det vanligast förekommande alternativet var övriga tjänster ("annat" eller "other"). Anmälningarna inom denna kategori kan avse en rad olika typer av tjänster, till exempel begravnings-tjänster¹¹ eller sotningsverksamhet¹². Det näst vanligaste alternativet var tjänster inom turism och därefter konsumenttjänster ("services to individuals"). Frånsett att kategorin övriga tjänster legat i topp de senaste åren har det varierat vilka tjänsteverksamheter som berörts av flest antal anmälningar. Det går därför inte att skönja någon ihållande trend i fråga om vilka sektorer som är föremål för mest reglering.¹³

I anmälan ska det också anges vilket eller vilka skyddsintressen som ligger till grund för regleringen. Vanligast var allmän ordning, konsumentskydd och skydd av såväl tjänstemottagare som arbetstagare, samt folkhälsa. De intressen som förekom oftast i anmälningarna var ungefär desamma som förra året. En skillnad är dock att allmän ordning åberopades i så många som drygt hälften av årets anmälningar.

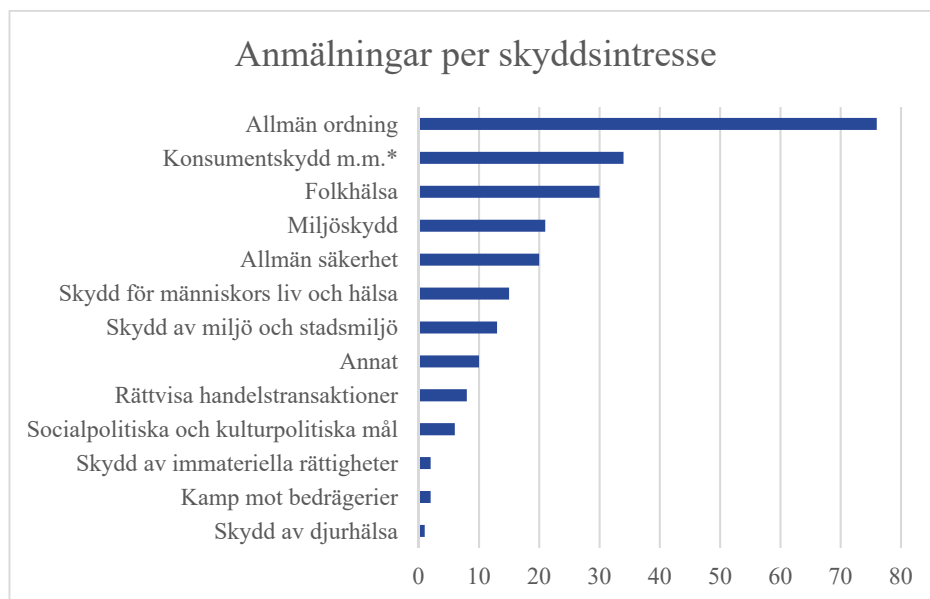
⁹ Finland, Grekland och Island har aldrig anmält krav i IMI. Malta och Slovakien gjorde sina första anmälningar under 2020. Dessa länder (frånsett Island där uppgift saknas) gjorde heller inga anmälningar innan IMI började användas, se Commission Staff Working Document, *Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the enforcement of the Directive 2006/123/EC on services in the internal market, laying down a notification procedure for authorisation schemes and requirements related to services, and amending Directive 2006/123/EC and Regulation (EU) No 1024/2012 on administrative cooperation through the Internal Market Information System*, SWD(2016) 434 final sid. 66.

¹⁰ Denna slutsats delas av kommissionen, se Commission Staff Working Document, *A Single Market Strategy for Europe for Europe – Analysis and Evidence*, SWD(2015) 202 final, sid. 87.

¹¹ T.ex. anmälan nr 79492.

¹² T.ex. anmälan nr 81877.

¹³ Jämförelser med tidigare år försvåras dessutom av att kategoriseringen av tjänstesektorer har ändrats i och med den uppdatering av IMI som skedde under 2019.

*Konsumentskydd och skydd av såväl tjänstemottagare som arbetstagare.

Majoriteten av anmälningarna gällde krav tillämpliga på tjänsteleverantörer som är etablerade i den anmälade medlemsstaten, dvs. anmälningar enligt artikel 15.7.¹⁴ Dessa avsåg framförallt regler om att endast vissa tjänsteleverantörer får utföra en viss verksamhet¹⁵, geografiska begränsningar¹⁶, aktieinnehav¹⁷ samt lägsta antal anställda¹⁸.¹⁹ Vad gäller anmälningar av regler som är tillämpliga på tillfälliga tjänsteutövare, dvs. anmälningar enligt artikel 39.5, var krav på tillstånd eller registrering vanligast.²⁰

Majoriteten (83 %) av anmälningarna avsåg regler på nationell nivå. En liten andel (16 %) avsåg regler på regional nivå och endast en anmälan regler på lokal nivå. Anmälningarna ger dock inte nödvändigtvis en korrekt bild av på vilken nivå regleringen av tjänster antas, eftersom fördelningen påverkas av i vilken utsträckning anmälningsplikten efterlevs inom de olika nivåerna.

4.2 Reaktionen

Som nämnts ovan har kommissionen och övriga medlemsstater möjlighet att reagera på anmälningar genom att lämna kommentarer. Under 2019 har kommissionen lämnat 34 kommentarer avseende 37 anmälningar. Det är något fler än föregående år, vilket är naturligt då antalet anmälningar

¹⁴ Dnr 2011/e0037, dokumentnr.16-209, Förteckning över TD-anmälningar i IMI 2019.

¹⁵ Krav enligt artikel 15.2 d.

¹⁶ Krav enligt artikel 15.2 a.

¹⁷ Krav enligt artikel 15.2 c.

¹⁸ Krav enligt artikel 15.2 f.

¹⁹ Se kommissionens presentation från expertgruppsmötet för tjänstedirektivet den 4 februari 2020, dnr 2020/00095-10.

²⁰ Ibid.

har ökat. Flest kommentarer fick Ungern och Kroatien (11 kommentarer vardera), som också är de medlemsstater som har gjort flest anmälningar. Att en anmälan får en kommentar betyder inte nödvändigtvis att kravet är problematiskt ur ett EU-rättsligt perspektiv.

Kommentarernas innehåll har varierat från önskemål om förtydliganden till ifrågasättanden av det anmälda kravets förenlighet med tjänstedirektivet. Kommissionen har bland annat ställt frågor om hur de anmälda reglerna kommer att tillämpas på tillfälliga tjänsteutövare²¹, tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande²², bedömningen av det anmälda kravets proportionalitet²³, samt kommenterat anmälda krav utifrån specifika bestämmelser i tjänstedirektivet²⁴.

Att en medlemsstat kommenterar ett annat lands anmälan är mycket ovanligt, men under 2019 skedde det i fyra²⁵ fall. Till exempel kommenterade Nederländerna en anmälan²⁶ från Bulgarien om tillstånd att tillhandahålla sociala tjänster. Frågorna gällde bland annat krav på officiella översättningar av vissa dokument som ska bifogas tillståndsansökan. Nederländerna undrade om man övervägt möjligheten att istället vid behov ställa frågor om dokumenten till myndigheterna i tjänsteleverantörens hemland via IMI. Ett annat exempel rör en kroatisk anmälan²⁷ av regler för att bedriva verksamhet som psykolog, där Tyskland frågar varför man anmäler reglering av en verksamhet som (enligt deras bedömning) inte omfattas av tjänstedirektivet på grund av undantaget för hälso- och sjukvårdstjänster. I inget fall har den anmälade medlemsstaten svarat på kommentarerna.

Det går inte att se i IMI om kommentaren resulterat i att det anmälda kravet har ändrats eller tagits bort, om det inte framgår av den anmälade medlemsstatens eventuella svar på kommentaren. Det finns ingen uttrycklig skyldighet för medlemsstaterna att vare sig beakta eller besvara kommentarer, eller att rapportera in den slutligt antagna lagtexten där eventuella ändringar skulle framgå. Det är dock ovanligt att medlemsstaterna låter bli att besvara kommissionens kommentarer.

Vad gäller effekten av kommentarer är en av årets anmälningar särskilt värd att nämna. Den utgör ett tydligt exempel på hur tjänstedirektivets anmälningsprocedur kan motverka uppkomsten av handelshinder och hur

²¹ T.ex. anmälan nr 66939.

²² T.ex. anmälan nr 56149.

²³ T.ex. anmälan nr 62939.

²⁴ T.ex. anmälan nr 56149 där bland annat artikel 14.7 om skyldigheter att ställa en ekonomisk säkerhet omnämns.

²⁵ Anmälan nr 54602, 87786, 87808 samt 91480.

²⁶ Anmälan nr 54602.

²⁷ Anmälan nr 91480.

viktigt det därför är att anmälningsplikten efterlevs. Anmälan²⁸ avsåg ett krav i estnisk lagstiftning på att samtliga aktier i företag som erbjuder patentombudstjänster måste innehas av patentombud. I kommentaren ifrågasatte kommissionen kravets lämplighet och nödvändighet för att uppnå det påstådda syftet att skydda tjänstemottagarna. Som argument anförde kommissionen bland annat en dom²⁹ från EU-domstolen gällande ett motsvarande krav på veterinärverksamhet, som domstolen ansåg oförenligt med tjänstedirektivet. I sitt svar meddelade Estland att kravet kommer att dras tillbaka till följd av kommissionens anmärkningar.

Nyss nämnda kommentar är dessutom intressant ur ett annat perspektiv. I kommentaren påminner kommissionen om sin befogenhet enligt artikel 15.7 att vid behov fatta beslut om att begära att medlemsstaten ifråga ska avstå från att anta kravet eller, om det redan har antagits, att upphäva det. Detta är mycket ovanligt. Befogenheten har aldrig använts och det finns en viss osäkerhet kring vad konsekvensen är av ett sådant beslut. Efter en uppdatering av IMI under året ges kommentarerna följande fasta kategoriseringar: “request for clarification”, “general remark”, “legal remark” eller “EC comment with the view of a possible adoption of a Commission Decision according to Art.15(7) of the Services Directive”. Kommissionens avsikt med kommentaren framgår därför numera tydligt och kanske kommer kategoriseringen att medföra att kommissionen oftare kommer att påminna om sin möjlighet att utfärda beslut. Kategoriseringen innebär även en ordning som liknar förfarandet i anmälningsdirektivet³⁰ för tekniska föreskrifter, enligt vilket kommissionen och medlemsstaterna kan lämna synpunkter av olika allvarlighetsgrad.

Beslutanderätten enligt artikel 15.7 är inte kommissionens enda möjligheten att ingripa mot eventuellt otillåtna krav. Kommissionen kan även välja att inleda ett överträdelseärende. Detta alternativ torde vara särskilt aktuellt vid anmälningar enligt artikel 39.5 av krav på tillfällig tjänsteutövning, eftersom de inte omfattas av kommissionens beslutanderätt.³¹

²⁸ Anmälan nr 83389.

²⁹ Mål C-209/18, Kommissionen mot Österrike.

³⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

³¹ Enligt kommissionen har den under 2019 inlett ett överträdelseärende av just detta skäl, se kommissionens presentation från expertgruppsmötet för tjänstedirektivet den 4 februari 2020, dnr 2020/00095-10.

4.3 Sveriges anmälningar

Sverige gjorde 8 anmälningar under 2019, vilket var färre än under 2018 (16 anmälningar). Av årets anmälningar kom sju från statliga myndigheter och en från Regeringskansliet.

Sveriges anmälningar avsåg följande

- marknadsföring av tobaksvaror till konsumenter³²
- kontroll och certifiering av utrustning för taxitrafik³³
- kontroll och certifiering av utrustning för taxifordon³⁴
- certifiering av utrustning hos beställningscentraler för taxitrafik³⁵
- tekniska tjänster enligt fordonsförordningen³⁶
- försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare³⁷.

Sveriges anmälningar fick inga kommentarer av vare sig kommissionen eller övriga medlemsstater.

Under 2019 har Kommerskollegium yttrat sig om frågan om anmälningsplikt i 87³⁸ remissvar, att jämföra med 136 remissvar året innan. Majoriteten av de granskade författningarna utgjordes av föreskriftsförslag från myndigheter. I nio fall bedömde kollegiet att den remitterade föreskriften innehöll anmälningspliktiga krav, samt i ytterligare nio fall att en anmälan kunde bli aktuell givet att vissa förutsättningar var uppfyllda.³⁹

Till skillnad från förra året har ingen av Sveriges kommuner anmält krav enligt tjänstedirektivet. Det är dock ytterst ovanligt att en svensk kommun anmäler krav, trots att såväl kommunala föreskrifter som annan kommunal reglering kan omfattas av anmälningsplikt.⁴⁰

4.4 Övergripande slutsatser utifrån årets anmälningar

Som nämnts ovan anmäls sannolikt inte alla krav som omfattas av tjänstedirektivets anmälningsplikt. Det innebär att det utifrån anmälningarna inte går att dra generella slutsatser om tendenser på den inre marknaden för de tjänster som omfattas av direktivet. En bild som dock framgår av anmälningarna är hur olik medlemsstaternas reglering

³² Anmälan nr 97110, Konsumentverket.

³³ Anmälan nr 69655 och 69637, Transportstyrelsen.

³⁴ Anmälan nr 69616 och 69606, Transportstyrelsen.

³⁵ Anmälan nr 69591, Transportstyrelsen.

³⁶ Anmälan nr 65919, Infrastrukturdepartementet.

³⁷ Anmälan nr 65327, Folkhälsomyndigheten.

³⁸ Dnr 2011/e0037, dokumentnr.16-271, Ärendeförteckning 2019.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Se exempelvis Kommerskollegiums publikation *Inremarknadsguide för kommuner*, sid. 19.

av samma tjänsteverksamhet kan vara. Det i sig innebär en utmaning för företag som vill vara verksamma på den inre marknaden, vilket bland annat lyfts fram i en nyligen publicerad rapport från Eurochambres.⁴¹ Enligt rapporten uppgav en stor andel av de tillfrågade tjänsteföretagen olikheter i nationell reglering som ett betydande handelshinder.

Den bristande efterlevnaden av anmälningsplikten är framförallt problematisk eftersom den innebär att medlemsstaterna kan införa krav som utgör potentiellt otillåtna handelshinder, utan att kommissionen och medlemsstaterna ges den möjlighet att reagera som direktivet medger. Därmed riskerar hindren för tjänstehandeln att öka och den inre marknaden att fungera sämre, vilket kan få negativa konsekvenser för svenska företag. Cirka 70 %⁴² av den svenska tjänsteexporten går till länder på den inre marknaden. Kommerskollegium har därför i flera sammanhang betonat vikten av en ökad efterlevnad av tjänstedirektivets anmälningsplikt och att förhandlingarna om en ny anmälningsprocedur (se avsnitt 5.1) bör återupptas.⁴³ En av de främsta orsakerna till att anmälningsplikten inte efterlevs är sannolikt att en utebliven anmälan inte får någon konsekvens.⁴⁴

Utifrån en nyligen genomförd litteraturstudie kan kollegiet också konstatera att omfattande (och ibland restriktiv) nationell reglering samt krångliga administrativa processer framträder som centrala problemområden vad gäller hinder för den fria rörligheten för tjänster. Detta baserat på europeiska företags upplevelser.⁴⁵

Det går inte att säga om det ökade antalet anmälningar under 2019 beror på bättre efterlevnad av anmälningsplikten eller på att medlemsstaterna har antagit fler regler inom tjänstedirektivets tillämpningsområde. I juli 2019 skickade kommissionen ett brev till medlemsstaterna angående anmälningsproceduren. I brevet uppmanades medlemsstaterna att kontrollera om de antagit eller planerade att anta regler som omfattas av anmälningsskyldighet, samt att i så fall anmäla dem.⁴⁶ Detta kan ha varit en bidragande orsak till att antalet anmälningar har ökat. Redan innan brevet skickades ut var dock antalet anmälningar relativt högt jämfört med det totala antalet anmälningar föregående år.

⁴¹ *Business Survey – The State of the Single Market: Barriers and Solutions*, <http://www.eurochambres.eu/Content/Default.asp?PageID=1&DocID=8373>.

⁴² Se Kommerskollegiums rapport *Sverige i EU – Handel, investeringar, personrörlighet, tillväxt och produktivitet*, sid. 14.

⁴³ Se t.ex. årsrapporten för 2018, dnr 2019/00415.

⁴⁴ Commission Staff Working Document, *A Single Market Strategy for Europe for Europe – Analysis and Evidence*, SWD(2015) 202 final, sid. 87.

⁴⁵ Dnr 2020/00261-4.

⁴⁶ För brevet till Sverige se dnr 2019/01267.

Under året har kommissionen vidtagit flera åtgärder avseende anmälningsproceduren. Som en del av uppdateringen av IMI skedde en ändring av anmälningsformuläret, som bland annat innebar att sektionen för proportionalitetsbedömningen gjordes mer utförlig och pedagogisk genom separata fält för bedömningens olika beståndsdelar. Att anmälan är tillräckligt utförlig och korrekt ifylld är en förutsättning för att det ska vara möjligt att utvärdera det anmälda kravets förenlighet med direktivet, vilket i praktiken ofta är svårt utifrån det begränsade innehållet i anmälningarna. Ett annat exempel på åtgärder är att kommissionen har skapat en hemsida där viss information i anmälningarna görs offentliga.⁴⁷

Tillsammans med medlemsstaterna bör kommissionen även framöver verka för en ökad efterlevnad av anmälningskyldigheten och för att förbättra anmälningsproceduren. Framförallt bör efterlevnaden prioriteras, inte bara vad gäller anmälningskyldigheten utan av tjänstedirektivet i allmänhet.

Kommissionen har i sin nyligen publicerade handlingsplan för efterlevnad aviserat en uppdatering av handboken om genomförandet av tjänstedirektivet.⁴⁸ Detta har efterfrågats⁴⁹ av kollegiet, som bland annat utifrån det egna arbetet med remissyttranden har erfarenhet av de svåra tolkningsfrågor som kan uppstå vid tillämpningen av direktivet. En förbättrad vägledning kan underlätta för medlemsstaterna att tillämpa direktivet korrekt och därmed bidra till ökad efterlevnad.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/repositories/services-directive-notifications/index_en.htm.

⁴⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Långsiktig handlingsplan för bättre genomförande och efterlevnad av inre marknadsreglerna*, COM(2020) 94 final, sid. 5. För handboken, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a4987fe6-d74b-4f4f-8539-b80297d29715/language-sv>.

⁴⁹ Se t.ex. kollegiets förslag till åtgärder för en förbättrad inre marknad, dnr 2018/02005-2.

5 Förslaget om en ny anmälningsprocedur

Som Kommerskollegium har påpekat i denna och i tidigare årsrapporter fungerar inte anmälningsproceduren tillfredsställande. Till exempel har endast ett fåtal regler anmälts⁵⁰ i år relaterade till den pågående coronaepidemin, trots att medlemsstaterna har infört omfattande begränsningar. Syftet med proceduren, att motverka nya hinder för tjänstehandeln, uppfylls därmed inte. Denna uppfattning delas av kommissionen, som 2016 lade fram ett förslag till ett direktiv om en ny procedur för anmälningarna.⁵¹ Trots omfattande förhandlingar har förslaget ännu inte kunnat antas och det är oklart om och när förhandlingarna kommer att återupptas.

Förslaget har många fördelar och skulle kunna öka incitamenten för medlemsstaterna att respektera anmälningskyldigheten. Som nämnts ovan är troligen ett av de främsta skälen till att anmälningsplikten inte efterlevs att en utebliven anmälan inte får någon konsekvens. Förslagets tydligare regelverk kan leda till att en utebliven anmälan medför att regleringen saknar rättslig verkan gentemot enskilda, liknande vad som gäller för anmälningsproceduren rörande tekniska regler för varor.⁵² I den proceduren anmäls cirka 700 regleringar varje år.⁵³

Kommerskollegium anser att förhandlingarna bör slutföras och ett nytt direktiv antas för att anmälningsproceduren på ett effektivt sätt ska kunna motverka att nya handelshinder uppstår. Det är därför positivt att kommissionen uppmanat Europaparlamentet och rådet att återuppta förhandlingarna.⁵⁴ Till dess är det dock viktigt att kommissionen och medlemsstaterna verkar för en bättre efterlevnad av den befintliga anmälningskyldigheten enligt tjänstedirektivet.

⁵⁰ Dnr 2011/e0037, dokumentnr.16-209, Förteckning över TD-anmälningar i IMI 2020.

⁵¹ Förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om tillämpningen av direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, om fastställande av ett anmälningsförfarande för tillståndsförfaranden och krav avseende tjänster, och om ändring av direktiv 2006/123/EG och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden, KOM(2016) 821.

⁵² För anmälningsproceduren för tekniska regler följer detta av EU-domstolens dom i mål C-194/94, CIA Security International SA och Signalson SA, Securitel SPRL.

⁵³ Se Kommerskollegiums årsrapport för 2018, dnr 2019/00155.

⁵⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Långsiktig handlingsplan för bättre genomförande och efterlevnad av inre marknadsreglerna*, COM(2020) 94 final, sid. 10.

6 Övrigt kring tjänstedirektivet och anmälningsproceduren

6.1 Underrättelse om kontaktpunkterna för tjänster

I juni 2019 skickade kommissionen formella underrättelser till EU:s 28 medlemsstater angående kontaktpunkterna för tjänster, vari brister i respektive lands kontaktpunkt påtalades.⁵⁵ Kontaktpunkterna syftar till att underlätta för tjänsteleverantörer, genom att bland annat tillhandahålla information om tillämpliga regelverk och göra det möjligt att fullgöra tillståndsförfaranden online.⁵⁶

I underrättelserna pekar kommissionen på brister utifrån kraven i tjänstedirektivet och i yrkeskvalifikationsdirektivet⁵⁷, framförallt vad gäller tillgången och kvaliteten på information samt möjligheten att fullgöra förfaranden online.

6.2 Expertgruppen för tjänstedirektivet

Genom expertgruppen för tjänstedirektivet träffas kommissionen och medlemsstaterna ett antal gånger per år för att diskutera frågor relaterade till tjänstedirektivet. Under 2019 har fem⁵⁸ möten hållits som utöver anmälningsförfarandet bland annat har behandlat frågor om reglering av detaljhandeln respektive delningsekonomin, samt implementeringen av geoblockeringsförordningen.

6.3 Praxis angående tjänstedirektivet

Under 2019 har EU-domstolen meddelat flera domar som berör tjänstedirektivet. Dessa avsåg

- verksamhet som bedrivs av flygbolag⁵⁹
- prisreglering och skyldighet att utföra hemleverans av gasolflaskor⁶⁰
- processuella garantier vid stängning av misstänkt prostitutionsverksamhet⁶¹

⁵⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/MEMO_19_2772

⁵⁶ Se artiklarna 6-8 i tjänstedirektivet.

⁵⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer.

⁵⁸ Dnr 2019/00175, 2019/00599, 2019/00771, 2019/01412 samt 2019/01720.

⁵⁹ Mål C-563/17, Associação Peço a Palavra m.fl. mot Conselho de Ministros.

⁶⁰ Förenade målen C-473/17 och C-546/17, Repsol Butano SA och DISA Gas SAU mot Administración del Estado.

⁶¹ Mål C-230/18, PI mot Landespolizeidirektion Tirol.

- krav på juridisk form och kapitalinnehav gällande företag som tillhandahåller utbildning för medlare⁶²
- prisreglering för arkitekt- och ingenjörstjänster⁶³
- privat undervisningsverksamhet⁶⁴
- krav vad gäller platsen för säte, juridisk form, kapitalinnehav och sektorövergripande verksamhet för civilingenjörsbolag, patentombudsbolag och veterinärbolag⁶⁵
- åsidosättande av arbetsrättsliga bestämmelser⁶⁶
- uthyrning av bostäder via Airbnb⁶⁷.

Ärendet har avgjorts av vikarierande generaldirektören Pernilla Trägårdh i närvaro av enhetschefen Agnès Courades Allebeck, chefsjuristen Jonas Jeppson och utredaren Fredrik Ahlstedt, föredragande. I ärendets slutliga handläggning har även ämnesråden Olivier Linden och Ralph Eliasson samt utredarna Hiba Zeydi och Ilja Tykesson deltagit.

Pernilla Trägårdh

Fredrik Ahlstedt

⁶² Mål C-729/17, Kommissionen mot Grekland.

⁶³ Mål C-377/17, Kommissionen mot Tyskland.

⁶⁴ Mål C-393/17, Openbaar Ministerie mot Freddy Lucien Magdalena Kirschstein och Thierry Frans Adeline Kirschstein.

⁶⁵ Mål C-209/18, Kommissionen mot Österrike.

⁶⁶ Förenade målen C-64/18, C-140/18, C-146/18 och C-148/18, Zoran Maksimovic m.fl. mot Bezirkshauptmannschaft Murtal och Finanzpolizei.

⁶⁷ Mål C-390/18, Brottmål mot X (Airbnb Ireland).

Bilaga 1- Anmälningar per land 2015-2019

